

Adéla Boháčová

Jaroslav Hruban a jeho ravenanský výzkum

Článek se zaměřuje na osobnost a dílo moravského filologa a estetika Jaroslava Hrubana, který se jako jediný z českých dantistů zabýval vlivem vizuální kultury Ravenny na vznik konkrétních pasáží Dantovy Komedie. Z výzkumu vyplývá, že Hruban plynule navázal na vývoj meziválečné italské dantistiky, s jejímiž představiteli se seznámil během svých cest do Itálie, především do Ravenny, což dokládá jeho korespondence s ředitelem knihovny Classense, Santim Muratorim. Hruban italskou dantistiku reflektoval kriticky a podkládal ji z estetické perspektivy, která se v italském diskurzu neuplatnila. Jako estetik byl schopný kvalifikovaně analyzovat a interpretovat obrazové prameny a pracovat s významem smyslových podnětů v Dantově literární tvorbě a komparovat estetické kvality textu a obrazu i imaginaci literární s imaginací výtvarnou. Kromě toho, že Hruban navázal na v italské odborné literatuře již známá srovnání veršů Komedie a ravenanských obrazů, všímal si také jistých estetických spojitostí mezi výrazovými prostředky a technikou ravenanských mozaik, v níž hraje primární roli světlo, barvy, kontrasty, struktura, a básnickými výrazovými prostředky a technikou, jakou Dante využívá k popisu vybraných obrazů. O tom, že téma Dante a Ravenna bylo pro Hrubana osudové, svědčí nejen jeho odborná činnost, ale také jeho tvůrčí literární práce.

Jaroslav Hruban and His Ravenna Research

The article is focused on the personality and work of the Moravian philologist and aesthetic theorist Jaroslav Hruban, the only Czech Dante scholar who dealt with the influence of the visual culture of Ravenna on formation of specific passages of Dante's Divine Comedy. Research suggests that Hruban followed up on the development of the interwar Italian Dantology whose representatives he had met during his travels to Italy, especially to Ravenna, as evidenced by his correspondence with Santi Muratori, the director of the Classense library. Hruban reflected on Italian Dantology critically and based it on the aesthetic perspective that had not been applied in the Italian discourse. As an aesthetic theorist, he was able to competently analyse and interpret image sources and to work with the meaning of sensory input in Dante's literary corpus, and also to compare the aesthetic qualities of text and image as well as literary imagination with visual imagination. In addition to building on the comparisons of the Divine Comedy's verses and Ravenna mosaics that were already known in the Italian scholarly literature, Hruban also noticed certain aesthetic connections between the means of expression and the technique of Ravenna mosaics in which light, colours, contrasts and structure play a primary role, and between poetic means of expression and the technique used by Dante to describe the chosen images. The fact that the topic of Dante and Ravenna was crucial for Hruban is evidenced not only by his academic activity but also by his creative literary work.